

صد سال فوتبال ایران

نگرشی جامعه‌شناختی به شکل‌گیری و گسترش ورزش فوتبال در ایران معاصر

دکتر مجتبی باقری

www.ketab.ir

سرشناسنامه: باقری، مجتبی، ۱۳۶۱-

عنوان و نام پدیدآور: صد سال فوتبال ایران: نگرشی جامعه‌شناختی به شکل‌گیری و گسترش ورزش فوتبال در ایران معاصر/ مجتبی باقری.

مشخصات نشر: انتشارات آنان، تهران ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری: ۲۱۶ص

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۰۸ - ۲۱۷.

عنوان دیگر: نگرشی جامعه‌شناختی به شکل‌گیری و گسترش ورزش فوتبال در ایران معاصر.

شابک: ۹۷۸۶۲۲۵۲۰۳۵۱۸

موضوع: فوتبال -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی -- تاریخ -- قرن ۱۴

th century۲۰ Soccer -- Social aspects-- Iran -- History --

فوتبال -- ایران -- تاریخ

Soccer -- Iran -- History

رده بندی کنگره: GV۹۴۴

رده بندی دیویی: ۷۹۶/۳۳۴۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۷۳۲۵۱

مدال فوتبال ایران

دکتر مجتبی باقری

ناشر: آنان

مدیر مسئول: غلامرضا خدارحمی

طراح جلد: منیره رحیمی

صفحه آرا: عاتکه صفالومنزه

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰۰ ریال

تلفن ناشر: ۰۹۱۸۳۴۲۷۰۴۷-۰۹۳۵۴۴۱۷۹۳۰

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار.....
۱۱	مقدمه.....
بخش اول؛ دیباچه‌ای بر جامعه‌شناسی فوتبال	
فصل ۱: جامعه‌شناسی و جامعه‌شناسی فوتبال	
۱۶	از جامعه‌شناسی چه می‌دانیم؟.....
۱۹	درباره جامعه‌شناسی فوتبال.....
۲۲	تاریخچه فوتبال جهان.....
۲۳	در جستجوی ریشه‌های تاریخی فوتبال.....
۲۵	شکل‌گیری فوتبال مدرن.....
۲۸	تشکیل فدراسیون بین‌المللی فوتبال.....
۳۱	تاریخچه فوتبال ایران.....
فصل ۲: فوتبال در جامعه	
۳۸	فوتبال و سیاست.....
۴۱	کارکردهای اجتماعی و فرهنگی ورزش فوتبال.....
۴۵	فوتبال و اقتصاد.....
۴۸	فوتبال و رسانه‌های گروهی.....
۵۳	فوتبال و سویه‌های هویت.....
۵۵	الف: فوتبال و هویت ملی.....
۵۸	ب: فوتبال و هویت قومی.....
۶۱	ج: فوتبال و هویت جنسی.....

- ۶۷.....خسونت و پرخاشگری در فوتبال
- ۵۶.....فقر و فوتبال(فوتبال در مناطق محروم و کم برخوردار).....

فصل ۳: فوتبال در اندیشه و آرای بزرگان جامعه‌شناسی

الف: جامعه‌شناسان بدبین

- ۷۵.....کارل مارکس
- ۷۸.....تئودور آدورنو
- ۸۱.....میشل فوکو
- ۸۶.....ژان بودریار

ب: جامعه‌شناسان خوشبین

- ۸۹.....امیل دورکیم
- ۹۴.....جورج زیمل
- ۹۷.....مارسل موس
- ۱۰۲.....اروینگ گافمن

ج: جامعه‌شناسانی با دیدگاه خاکستری

- ۱۰۶.....ماکس وبر
- ۱۱۰.....نوربرت الیاس
- ۱۱۳.....پیر بوردیو
- ۱۱۷.....آنتونی گیدنز

- ۱۱۹.....نگاهی به پیشینه موضوع در برخی پژوهش‌های داخلی و خارجی

بخش دوم: عوامل اجتماعی مؤثر بر شکل‌گیری ورزش فوتبال در ایران

فصل ۴: همچون زنده شدن یک ققنوس (سراغاز فوتبال ایران در اواخر دوران قاجار)

- ۱۲۶..... روشنفکران جدید
- ۱۲۸..... اصلاحات
- ۱۲۹..... نفی سنت
- ۱۳۱..... اتباع خارجی
- ۱۳۳..... انقلاب مشروطیت

فصل ۵: ققنوس برون از خاکستر (قوام فوتبال ایران در دوران پهلوی اول)

- ۱۳۸..... مدرنیته
- ۱۴۰..... تشکیل دولت مدرن
- ۱۴۳..... تحول نهاد ورزش
- ۱۴۵..... نفوذ دول غربی
- ۱۴۷..... برنامه توسعه

بخش سوم: عوامل اجتماعی مؤثر بر گسترش ورزش فوتبال در ایران

فصل ۶: پرواز ققنوس (ترقی شگفت‌انگیز فوتبال ایران در دوران پهلوی دوم)

- ۱۵۴..... مدرنیزاسیون
- ۱۵۶..... غربگرایی
- ۱۵۹..... رسانه‌های گروهی
- ۱۶۲..... پیامدهای کارکردی فوتبال
- ۱۶۳..... حضور زنان

«سوگند به قلم و آنچه با آن می‌نویسند(قرآن، سوره قلم: آیه ۱)»

کتاب حاضر، پژوهشی تاریخی-تحلیلی از فرآیند پیدایش و سیر ترقی ورزش فوتبال در جامعه‌ی ایرانی‌ست. پرسش بنیادین پژوهشگر، چرایی شکل‌گیری و تحول ورزشی بریتانیایی و غیربومی در این مرز و بوم به گونه‌ای که ورزش‌های کهن مانند زورخانه و کشتی پهلوانی را به حاشیه‌ی نهاد متبوع رهنمون می‌سازد. در این کنکاش، نقش رویدادهای تاریخی و عوامل اجتماعی - فرهنگی در ظهور موضوع مورد بررسی از اهمیتی حیاتی برخوردارند و نویسنده بر آن است تا فارغ از هیاهو و قطب‌بندی‌های ژورنالیستی، درک و برداشتی جامعه‌شناختی را در این زمینه به مخاطبان ارائه نماید. در این مسیر، تلاش و تمرکز صاحب قلم بر آن بود تا مسئله‌ی مربوطه در بافت‌های تاریخی-اجتماعی مطرح‌نظر قرار گیرد و تا جایی که توان و ظرفیت نگارنده یاری کند از تعصبات و پیش‌داوری‌های بیهوده که همچون موریانه بر پیکر حقیقت موضوع خواهند افتاد امتناع گردد.

اثر حاضر که می‌توان آن را عصاره‌ی ۲۰ سال مطالعه و ریاضت مؤلف در محیط‌های آکادمیک^۱ و شاید فراتر از آن دغدغه‌ی انسانی که سال‌های کودکی و جوانی‌اش را در رؤیای فوتبالیست‌شدن سپری کرد و از تجربه‌ی سال‌ها توپ‌زدن در مسابقات آموزشی، نوجوانان، جوانان و امیدهای کشور و همچنین رقابت‌های باشگاهی استان و شهرستان زادگاه خویش برخوردار می‌باشد؛ قلمداد

^۱ پایان‌نامه کارشناسی مشارثیه با عنوان نقش و جایگاه قهرمانان ورزش در جامعه در دانشگاه شهید چمران اهواز؛ پایان‌نامه کارشناسی ارشد با عنوان کارکردهای اجتماعی- فرهنگی ورزش فوتبال در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران و در نهایت رساله دکتری ایشان نیز در دانشگاه علوم و تحقیقات تهران با موضوع بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر شکل‌گیری و گسترش ورزش فوتبال در ایران به قلم آمده است.

نمود. لذا این اثر، با عشق و امید به تمامی خردمندان متعهد و جویای کشف قانونمندی‌های حاکم بر جوامع انسانی تقدیم می‌گردد؛ با این آرزوی دیرینه که گامی هر چند کوچک در مسیر ترقی مطالعات اجتماعی ورزش در ایران عزیزمان را به ارمغان آورد.

مجتبی باقری

دیار آبدانان، اسفندماه ۱۴۰۱

www.ketab.ir